

◆ ST. OLAV ◆

Nr. 3—4

Oslo, 10. februar 1945

58. årg.

«St. Olav utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Oppsigelser må være eksp. i hende seinest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften. «St. Olav»s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743. Redaktøren privat 30 069. — «St. Olav»s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, er åpen hver dag kl. 10—3. Onsdag lukket. Utbetalinger kun tirsdag kl. 1—2.

INNHold: Pavens juletale. — Fra eneboer til munkemisjonær. — Pavelig budskap til den katolske kirke i Tyskland. Nytt liv. — Biskop Suhr 50 år. — De 32 nye kardinaler. — Bokanmeldelse. — Premiekonkurranse. — Her hjemme.

Pavens juletale.

Forrige jul raste krigen ennå over jorden, men i år er dens bedøvende larm fra hav og land og især fra luften stilnet og den vepnede konflikt mellom folkene har tatt slutt.

I Vår tale forrige jul hentydet Vi til de mange og alvorlige vansker som forhindret oss i å utfylle de mange ledige plasser i den romerske kurie. Vi er derfor lykkelige nå over å finne oss omgitt av et betydelig antall nye kardinaler, som ved sine framrakende dyder og store fortjenester har gjort seg verdige til det hellige purpur.

Først og fremst er det hellige kollegium nå fulltallig. Som det vites fastsatte Vår forgjenger Sixtus V. dets antall til 70 — på linje med de eldste i Israel. Det hellige kollegium var også ofte komplett i det 16, 17. og 18. århundre, men det var aldri fulltallig i det 19. og 20. århundre før i dag. Vi har ønsket å vende tilbake til den gamle skikk, og ved utnevnelsernes tall har vi respektert den grense som ble dradd av Sixtus V.

Vi beklager at denne grense har forhindret oss i å medta i disse første utnevnelser mange andre geistlige, særlig fra den romerske kurie, som ved sine særlige tjenester, ydet den Hl. Stol, har gjort seg verdig til det.

Aldri før er så mange kardinaler — i alt 32 — blitt utnevnt i et enkelt konsistorium. Et annet bemerkelsesverdig trekk er de mange forskjellige nasjoner som disse kardinaler tilhører.

Det har i virkeligheten også vært Vår hensikt at det størst mulig antall raser og folk skulle bli representert som en sann refleks av Kirkens universalitet.

I de forløpne år av Vårt pontifikat har Vi sett at på tross av krigen eller kan hende enda på grunn av den har en strøm av alle nasjoner fra selv fjerne land gått mot den evige stad, og nå da verdenskonflikten er endt skal Vi ved Guds nåde ha den trøst å se

samlet rundt oss nye medlemmer av det hellige kollegium som også kommer fra alle verdenshjørner.

Rom er alltid den evige stad, en universell by, verdens hovedstad. Den by hvori alle er medborgere, hovedsetet for Kristi statholder, mot hvilken hele den katolske verdens blikk er rettet. Aldri vil derfor Italia, dette velsignede land som trykker det evige Rom til sitt bryst, bukke under. Tvert om vil det få del i denne universalitet og denne storhet.

Kirken er moren, Sancta Mater Ecclesia, til alle nasjoner og alle folk som til hvert enkelt menneske — og nettopp fordi den er en mor tilhører den ikke den ene mer enn den andre, men alle er like for den. Den er moren og derfor ikke fremmed noe sted. Den lever og må etter sin natur leve i alle folk.

Kirken er overnasjonal.

Kirken er overnasjonal og og udelelig som Kristus selv. Som St. Augustin har sagt er Kirken Kristi legem, den hele Kristus i hvis liv den hele menneskehet forenes uten unntagelse. Langt fra selv å bli rystet i sin enhet utstråler den alltid styrkende kraft til den splittede menneskeslekt og søker å avhjelpe dens splidaktighet.

Ethvert forsøk på å ta Kirken til fange og gjøre den til slave av det ene eller andre folk, sperre den innenfor en nasjons grenser eller atskille den fra noen nasjon er derfor et sakrilegt angrep på Kristus selv og på menneskehetens enhet.

Etter å ha omtalt nasjonalismen, individualismen, liberalismen og humanismen som alle har forsøkt å svekke Kirkens forenede krefter, fortsatte paven:

Som et resultat av disse adspaltende aksjoner fikk vi så totalitarismen. Og vi fikk tvungne organisasjoner, brutalitet og barbarisme, ødeleggelse, ruiner som verden aldri har sett maken til, og til sist forsvant all sikkerhet.

Kirken må gjøre sitt ytterste for å bekrefte og bestyrke sin udelelige enhet. Den må mer enn noen gang før vise seg som overnasjonal. Denne ånd må gjennomtrengte dens synlige hode, det hellige kollegium, og alle som har med styret av den Hl. Stols saker å gjøre og som nå har så mange viktige plikter hvilende på seg.

Også etter forsoningen mellom stat og Kirke ved Lateranoverenskomsten fortsatte det italienskfødte presteskap med å støtte Kirkens overnasjonale karakter, skjønt det selvfølgelig hadde en legitim og naturlig kjærlighet til sitt eget land. Og stillingen i dag krever også at alle forener seg i å sikre denne overnasjonalitet og Kirkens udelelige enhet. Alle som nå om dagen er i farer i sitt land må i sin kjærlighet til Kirken og dens universelle hode kunne finne hvile og styrke. Og Vi på vår side vil gjøre alt for å gi dens hus enn mer motstandskraft overfor alt som vil søke å svekke det.

Vi kan ikke unnlate å si noen få ord om det fredsarbeid som de politisk og økonomisk ansvarlige styрere nå holder på med. Ut fra erfaring, god vilje, politisk klokskap og organisatorisk dyktighet har de startet et arnested for verdensfreden. Aldri før har verden sett et så uhyre kompleks av vansker som skal overvinnnes, og av problemenes antall og størrelse.

Tre betingelser for freden.

Det er ikke vår hensikt å diskutere de praktiske forholdsregler som må taes. Men på linje med hva Vi har uttalt i de julebudskaper Vi utsendte under krigen, må vi peke på de fundamentale moralske betingelser for en varig fred.

For det første forlanger freden med bydende kraft samarbeid, god vilje og gjensidig tillit folkene imellom. Motiver diktert av hevnløst, rivalisering, fiendskap og lyst til å ydmyke må ikke inspirere hverken de politiske eller økonomiske avgjørelser. Hvem tør si med skriftens ord: «Jeg er fri for synd»?

De som skal våke over forbryternes avstraffelse og håndheve rettferdigheten må ta seg i akt for ikke selv å fare fram på den måte som de hos andre betegner som misgjerning og forbrytelse.

De som søker erstatning skal bygge sine krav på moralske prinsipper.

Enhver som ønsker å få framtiden sikret må ikke glemme at den eneste holdbare garanti ligger i ens egne indre styrke — i ens forhold til familie, barn, arbeid, mellommenneskelige anliggender og lojale holdning overfor stat og Kirke.

For det andre må en derfor aldri glemme at ingen kan sikre seg ved å bygge på den offentlige mening som alltid svaier for vinden, eller på de tilfeldig styrendes vilkårlighet. En kan ikke sette seg ut over den store majoritet som ønsker å leve fredelig i sine egne familier for å stole på dem som bare tenker på mer jordisk fordel, uten at det vil dra ruin og død med seg. Den store majoritet av familiefedre og mødre ønsker å beskytte og sikre sine barns framtid mot all brutal maktsyke og den totalitære stats overgrep.

For det tredje: verden oppløfter nå sitt rop mot de totalitære stater som i disse forferdelige år har bedekt jorden med blod og tårer. Og freden vil alltid hvile på et vaklende grunnlag dersom det ikke blir gjort slutt på den totalitarisme som lokker statsmennene til i menneskene å se bare brikker i et økonomisk og politisk spill. Med et pennestrøk forandrer de statenes grenser og ved en diktatorisk bestemmelse avgjør de folkenes velferd og berøver andre nasjoner det nødvendigste til eksistensen. Med ubarmhjertig grusomhet forandrer de livet for millioner av mennesker og utsetter hundretusener av familier for den største elendighet ved å ta dem fra hjem og land. Folkene berøves en kultur som de med sitt arbeid har utviklet gjennom generasjoner. Alt dette er i strid med menneskelig verdighet og velferd. Innenfor hver enkelt nasjon som innenfor hele den store folkefamilie er den totalitære stat uforenlig med og sant sunndt demokrati. Totalitarismen infiltrerer nasjonene og gjør dem ute av stand til å kunne garantere noen som helst folkelig eller individuell sikkerhet. Den vil alltid danne en stadig krigstrussel. Framtidens fred krever at all angripende bruk av krefter fjernes fra verden, likeledes all egenmektig handling ut fra egennyttige motiver. Og denne tingenes tilstand kan kun gjennomføres når verden vender tilbake til Gud og til den stat som er grunnlagt av ham.

Det må komme en tilbakevenden til Guds lov.

Jo mer nå sløret løftes og en ser de krefter som fikk krigen til å bryte ut og som drev sitt spill under den, desto klarere blir det at de skyldtes villfarelser hvis hovedbestandel var en fornekten av sjelens eksistens og av alle kristendommens tanker.

Det er bare et hjelpemiddel mot dette: å vende tilbake til Guds vilje når det gjelder forholdet mellom stat og folk — vende tilbake til den sanne kristendom i forholdet mellom statene innbyrdes. Bare derved kommer det realitet inn i alle politiske bestrebelsler.

Vi vil nå til sist vende blikket mot krigsfangene. Vi tenker med sorg på alle de som skjønt det er blitt proklamert at krigen er slutt, har måttet tilbringe hele dette året i fremmed land, og Vi føler med dem i deres uvisse skjebne og lidelse over fremdeles å være skilt fra sine kjære.

Og mens Vi bringer vår hyllest til alle de mange organisasjoner som enkeltpersoner som har arbeidet på å mildne disse fangers tunge kår, vil Vi ikke legge skjul på den smerte Vi føler ved å høre om den tortur som er øvet mot krigsfanger og deporterte folk. I mange tilfelle har Vi sett deres fangenskap forlenget uten tilstrekkelig grunn, mens fengslets åk ble gjort tyngre ved hardt og urettferdig arbeid i strid med alle internasjonale regler, mens de ble nektet den trøst og støtte som kristendommen og menneskeligheten tilsier. Må juleengelen bringe vår himmelske Faders budskap til dem som ennå lider, så de må føle seg trøstet ved hans ord!

Må de snart bli gitt tilbake til sine engstelige fa-

Fra eneboer til munkemisjonær.

VIII.

Thomas fra Aquino.

Av Daniel Haakonsen.

St. Thomas var sønn av greven av Aquino og grevinnen av Teano. Han var i slekt med keiserne Henrik VI og Fredrik II og med kongene av Aragon, Castillien og Frankrike. For en blennende karriere en mann med en slik herkomst og en slik begavelse kunne gjort i menneskenes verden! Og så sier han fra seg sin formue og sin verdighet og går hen og blir tiggermunk! Det er ikke å undres over at familien ble opprørt over en slik oppførsel.

Familien gikk riktignok lovlig langt i sine forsøk på å tale fornuft til den forlorne sønn og bringe ham på bedre tanker. Da han var på vei dit hvor hans klosterplaner skulle bli til virkelighet, ble han overfalt på landeveien. Ridende krigsmenn under kommando av hans brødre overmannet ham, førte ham hjem igjen med vold og sperret ham inne i tårnet. Der blir han sittende i meget over et år for at galskapen skulle få tid til å forlate ham. Ved en anledning forsøkte familien endog å overrumple ham ved å slippe en oppstaset offentlig pikse inn til ham. Hun ble ikke værende lenge. Det skal være den eneste gang Thomas opptrådte ubehersket. Han grep en brann på ildstedet og jaget piken på dør.

Fangenskapet hadde imidlertid ikke den ringeste innflytelse på den originale grevesønns planer. Han ventet med urokkelig sinnsro på at befrielsens dag skulle komme. Til sist ble han — med eller uten familiens vitende — i en kurv ført ut av tårnet og ned i armene på sine ventende dominikanske brødre. —

Allerede som barn hadde Thomas ved enkelte merke-

milier og til sitt arbeid i fredens dager! Våre ønsker gjelder ikke alene krigsfangene men også alle de politiske fanger — menn, kvinner og ungdom. Og med oss har vi alle rettenkende mennesker. Vi vil utstrekke ønskene til også å gjelde misjonærene og borgerne i det fjerne østen, som må leve i angst og fare på grunn av alle de alvorlige begivenheter.

Det er tvingende nødvendig at alle ulykkelige ofre for krigen blir behandlet menneskelig, og det gode forhold mellom folkene kan ikke innledes på en bedre måte enn at alle fanger så fort som mulig frigis og så langt det kan la seg gjøre får oppreisning og sitt virke igjen.

Med disse følelser og ønsker i vårt hjerte og på våre lepper ber Vi den guddommelige Frelser vel-signere dere, ærverdige brødre og elskede sønner, og alle våre kjære sønner og døtre over hele verden.

lige trekk røpet hva som skulle bli hans hovedinteresse. Fem år gammel var han blitt sendt til skole hos benediktinerne på Monte Cassino. Her forbauset han sin lærer ved det stadig gjentatte spørsmål: Hva er Gud? Om læreren gav et tilfretsstillende svar, vet vi ikke. Men spørteren kom selv til å besvare spørsmålet, i den grad det lar seg besvare. Hele sitt liv var Thomas opptatt med å gjennomtenke det, — hans livsverk kom til å bli en mektig støtte for den kristne filosofi og for teologien, vitenskapen om Gud.

Thomas studerte under Albert den store i Köln og Paris. Hans kamerater kalte den store, fyldige og tilsynelatende lite begavede student for en stum okse. Men Albert den store irettesatte dem med profetisk klarsyn: «Dere kaller ham en stum okse; men jeg sier dere at denne stumme oxen en dag skal brøle så hele verden hører det.»

Det viste seg at da Thomas begynte å undervise på dominikanernes «studium» i Paris og i det hele begynte å lære fra seg, stuete folk seg sammen under hans kateketer. Albert den stores undervisning hadde vakt levende oppmerksomhet og interesse. Thomas hadde kanskje ikke de samme omfattende kunnskaper som sin forgjenger. Men hans tanke var klarere og nøyaktigere og hans framstillingsevne mektigere. Folk brente etter å høre ham. Pariserne gjorde krav på ham som deres. Parene ville ha ham i sin nærhet. De forskjellige dominikanske «studia» ønsket å nyte godt av hans forelesninger. Dette blir da også fra nå av St. Thomas' liv: studere, reise omkring i Frankrike, Tyskland og Italia, lære fra seg og preke Guds ord med klarhet og glød og kraft.

Å forsvare den kristne lære var St. Thomas' eneste lidenskap. Men dette forsvaret krevde studium, krevde lesning og tenkning. Den lærde munk ble etter hvert hva man kaller en innadvendt mann, noe av en hellig professor Tanke. Han hadde nok de helliges respekt for og kjærlighet til sine menneskelige omgivelser. Rørende tålmodig og samvittighetsfull svarte han på alle de merkværdige spørsmål som vitebegjærlige og påtrengende mennesker kunne stille ham. Men et visst preg av distraksjon bar han allikevel.

Det fortaltes en historie om hans professorgemytt. Hans foresatte hadde befalt ham å ta imot en innbydelse fra Frankrikes konge, Ludvig den hellige. En sønn av greven av Aquino behøvde ikke å være en fremmed fugl ved kongens hoff. St. Thomas satt taus og fortenkt mellom de pratsomme mennesker foran det veldekkede bord, — inntil han plutselig forskrekket hele hoffet ved å våkne opp av noe som hadde minnet om en døs, så i bordet så begrene danset bortover det og rope ut:

Pavelig budskap til den katolske Kirke i Tyskland.

I følge Vatikanets sender har den Hl. far sendt et budskap til de tyske biskoper, hvori han omtaler Kirkens kamp mot nazismen og erklærer at Kirken har den bedre delen av det tyske folk på sin side. En må derfor unngå å straffe de uskyldige med de skyldige.

Problemet ligger ikke alene i det å skulle gjenoppbygge det Tyskland som nasjonalt er blitt ødelagt, men langt mer i den oppgave å vinne et helt folk, som i så mange år har vært utsatt for vranglære, tilbake til kristendommen. En bør støtte og utvide den katolske presse så at det ved dens hjelp kan lykkes å få gjenoppbygget et kristent liv.

Om de tyske fagforbund erklærer paven: Slike forbund kan tillates, men det må bli deres viktigste oppgave å hjelpe og lede arbeiderne slik, at katolikkerne blant dem ikke fristes til å fravike de sosiale læresetninger som er inspirert av bibelen og naturen og har vunnet hevd gjennom mange slektledd.

Vi ønsker å gi vår sympati til kjenne særlig overfor alle som har sine boliger i Berlin og Øst-Tyskland. Vi kjenner deres harde skjebne. Vi ser for våre øyne den fryktelige ødeleggelse som krigens siste fase og dens resultat har påført de blomstrende provinser, byer og utover landsbygden. Vi beklager særlig den uverdige

«Og det vil sette manikéerne på plass!» — Han hadde sittet og grublet over et filosofisk problem, og et godt argument hadde slått ned i ham. —

Med årene ble den hellige tenker stadig oftere henrevet i ekstase. Da han i 1273 hadde fullført sin avhandling om den hellige Eucharisti, knelte han en dag i den stille dominikanerkirke i Neapel. Da så tre av hans brødre som var tilstede i kirken, at han ble løftet i ekstase, og de hørte en stemme fra krusifikset på alteret som sa: «Du har skrevet godt om meg, Thomas. Hva vil du ha i lønn?» «Thomas svarte: «Intet annet enn deg selv Herre.»

I desember samme år la han pennen ned for godt. Han hadde da hatt et syn. Hans broder Reginald ville forsøke å overtale ham til å fortsette sitt arbeide, men han sa: «Jeg kan ikke skrive mer. Jeg har sett noe som gjør alt jeg har skrevet, til halm.»

Han døde på en reise en måneds tid senere i cistecien-serklostret i Fossa Nuova. Han var da omkring 50 år gammel.

St. Thomas' forfatterskap er meget omfattende. Han har i alle detaljer gjennomarbeidet, han har nyordnet og sammenfattet hele den katolske teologi og gitt den det klare, oversiktlige preg som dei høyeste vitenskap har krav på. Dessuten har han gjennomtenkt, diskutert og samlet til en enhet alle de filosofiske spørsmål som var kjent i hans tid. Hver for seg skulle en tro at disse to kjempeoppgaver ville fylle et menneskeliv! Og det var ikke bare med hensyn til størrelse at den hellige doktors verk var imponerende. Vi kan gjøre oss opp en mening om dets kvalitet når vi leser disse ord av Leo XIII: «Han vant denne utmerkelse for seg selv: Alene bekjempet han seierrik fortidens villfarelser og skaffet til veie uovervinnelige våpen som kan slå på flukt de villfarelser som måtte oppstå i senere tider. Og mens han, som det sømmer seg, klart skjelnet mellom tro og fornuft, bevarte og tok han hensyn til begge rettigheter. Dette gjorde han i den grad at fornuften, båret på Thomas' vinger, neppe kan stige høyere, mens troen neppe tør vente mer eller sterkere hjelp av fornuften enn den hjalp som den allerede har fått gjennom Thomas.»

Intet under at den «halm» som Thomas talte om en måneds tid før sin død, blir så ivrig studert av katolske teologer og filosofer! Særlig er det hans hovedverk «Summa theologica» som blir lest av generasjon etter generasjon med stadig stigende interesse. Intet under heller at Thomas av Pius V ble erklært for doktor for den universelle Kirke, av Leo XIII for alle de skolastiske doktorers fyrste og mester og for patron for hele det kristne undervisningsverk, fra folkeskole til universitet!

Men, kan man nå spørre, hvilken betydning har en tenker som Thomas Aquinas for den alminnelige katolikk? Har de lærdes stridigheter noen interesse for det lege folk? Griper de hårfine ordkløverier som opptar filosofer og vitenskapsmenn, på noen måte inn i menneskenes daglige liv?

Ja, det gjør de i aller høyeste grad! — Det er vanskelig for et menneske å la seg gjennomsyre av sin kristne tro når hele det verdslige åndslev, de idealer som forkynnes gjennom skole og dagspresse, kringkasting, ukeblader, kunst og litteratur, den tale man hører omkring seg, den luft man ånder inn, er fyllt av hedenske basilker. Hvis for eksempel en eller annen tenker har «bevist» at kjønnslig avhold er farlig for sunnheten, så glir denne lære etter hvert inn i bøker og tidsskrifter og drypper umerkelig ned i den «visdomskilde» som er samfunnets felleseie og som alminnelige mennesker øser av når de skal si sin mening om et emne. Menneskene kan da være uenige om konsekvensene, men de godtar alle bevisst eller ubevisst som en fastslått kjennsgjerning at kjønnslig avhold er sunnhetsfarlig. En hel rekke slike «beviste» meninger «ligger i luften». Man kan ikke dra pusten uten å ta dem inn i seg. Om man er aldri så god katolikk, kan man ikke unngå å hemmes og splittes i noen grad av alle disse usammenhengende og usunde påvirkninger.

Hvor meget lettere er det ikke da å leve i et miljø hvor mote-filosofien, hvor de tanker som «ligger i luften», er rettet mot Gud! Et miljø hvor skoleundervisning, folkeopplysning og kultur hjelper en å samle sinnet og sporer ens moralske kraft, — det er det menn av St. Thomas' støpning er med på å skape, til gode både for leg og lærd. (Forts. neste nr.)

„Nytt Liv“.

På vårt bord ligger en staselig publikasjon i pavelig gult omslag: «Nytt Liv», det nye husorgan for Det Apostoliske Prefektur Nord-Norge. I forordet skrives redaksjonelt etter at det er gjort rede for de historiske og geografiske forhold som har ført til bladets start:

«Nytt Liv» vil slutte opp om de oppgaver og det målet som bladet «St. Olav» i så mange år er gått inn for. Det vil ikke fortrenge sin eldre bror, men arbeide sammen med ham. Derfor hilser «Nytt Liv» bladet «St. Olav» og takker bladet for alt det har gjort i de mange år siden 1889, og ønsker «St. Olav» en velsignet framtid med håpet om godt samarbeid. Måtte «St. Olav» og «Nytt Liv» få mange gode felles venner.»

Av hele vårt hjerte slutter vi oss til dette ønske. Den katolske presse er et av de viktigste aksjonsmidler Kirken eier, hvilket samtlige paver og dignitarer i det siste århundre gang på gang har gitt og gir uttrykk for. En økning av den er derfor en av de gledeligste begivenheter som kan inntreffe — til samme tid som det så vel materielt som spirituelt er ett av de største løft som kan tas og krever de største ofre av krefter, tid og penger. Det finnes ingen utakknemligere oppgave enn å redigere et blad, hvis en bare i minste måte venter å få sin lønn i en eller annen jordisk form, men det finnes heller ingen oppgave som i den grad bærer lønnen i og selv om den tas opp i den rette ånd og med den rette innstilling: «av Guds nåde — til Guds ære.»

Ut fra vår mangeårige erfaring vil vi hilse vår kjære unge kollega hjertelig velkommen i den katolske presses rekke. Den vil møte mange vansker — det er all pressearbeids lodd — og den vil ikke kunne unngå skuffelser og bekymringer, men den kjemper under mottoet «å forny alt i Kristus», og kan derfor ikke annet enn nå sine mål etter Kristi eget tilsagn. Derfor vil dens glæder alltid bli flere enn dens sorger så sant som det er det glade budskap den har å fare med!

Vel mott, kjære bror — og på en lykkelig frammarsj side om side i og for *Norvegia Catholica*.

Red.

Biskop Theodor Suhr 50 år.

Den danske katolske Kirkes primat, biskop Theodor Suhr, fyller 24. januar 50 år. I løpet av de vanskelige årene han har bekledd den danske bispestol, har Kirken i Danmark gått fram med sikre skritt etter at det først hadde funnet en omfattende, men sterkt tiltrengt konsolidering sted. Mange sorger og blant dem de bitreste av alle sorger: mange skuffelser og sviakt fra menneskehold har gjort de forløpne år tunge — mange bekymringer kunne ha gjort dem enda tyngre om ikke biskop Suhr i sitt gjennomdanske lynne, båret av en aldri bristende evne til tro og tillit oppad, utad og innad når det så mørkest ut, hadde hatt den støtte som tillot ham å møte vansker med et smil, hvor andre mindre rotfestede naturer ville ha gitt opp.

For hele motstandsbevegelsen i Danmark var biskop Suhr en meget aktiv støtte under krigen og særlig etter 29. august 1943. Bak sine fredelige røde murer i Bredgade rommet den representative bispebolig med sitt skjønn hageanlegg — i nær kontakt med Amalienborgpaleene — en utstrakt illegal virksomhet hvorved biskop Suhrs framragende menneskelige egenskaper feiret store triumfer, idet de vant anerkjennelse i kretser som ellers sto Kirken fjern og styrket den i det almene omdømme.

Det er derfor under lyse auspisier at biskop Suhr feirer sin 50 års dag — og vi katolikker i Norge, som på linje med alle andre nordmenn skylder vårt broderfolk så megen takk for hjelp i disse årens, vil ikke unnlate på vår side å tilføye med disse linjer vår ærbødige og hjertevarme gratulasjon til de mange som sikkert vil strømme inn fra nær og fjern. *Ad multos annos.*

EN OPPLYSNING.

På foranledning gjøres oppmerksom på at artikkelen «Da krigen kom til St. Katharinahjemmet» i vårt julenummer ikke opprinnelig var skrevet som artikkelstoff til vårt blad. Den var et privatbrev, skrevet — som det jo også framgår av innholdet — umiddelbart etter de begivenheter det beretter om og kom allerede da redaksjonen i hende. Av gode grunner kunne dets innhold trass i sin store almeninteresse ikke offentliggjøres i den mellomliggende tid.

behandling, som så mange kvinner og unge piker i Tyskland har vært utsatt for. Alle de lidelser som den ubønnhørlige krig har påført landene i Vest- og Øst-Europa, Asia og Afrika er tortur for oss, og Vi er særlig bittert berørt av de ulykker, som krigen har påført dere, blant hvem Vi har tilbrakt mange år med fruktbringende arbeid. For dere alle, og især for dem som er blitt fordrevet fra hjem og eiendommer og som nå fattige vandrer om, anroper Vi om Herrens barmhjertighet i vår bønn. I de siste måneder har vi ikke forsømt noen anledning til å lette deres lidelser — særlig med henblikk på levnetsmiddelsituasjonen.

Vi er helt klar over de sorgelige begivenheter som har funnet sted i Øst-Tyskland i de siste måneder og Vi oppfordrer på det alvorligste alle til ikke å møte vold med vold, men vise rettferdighet og ikke straffe dem som ikke er skyldig hverken i krigsforbrytelser eller andre forbrytelser.

Vår felles katolske tro, som så mange på begge sider bekjenner seg til, bør holde det fryktelige hatet og kampen nede og føre til fred og forsoning.

De 32 nye kardinaler.

- Mgr. Bernard Griffon, erkebiskop av Westminster.
 Mgr. Francis Spellman, erkebiskop av New York.
 Mgr. Samuel Stritch erkebiskop av Chicago.
 Mgr. John Glennon, erkebiskop av St. Louis.
 Mgr. Edward Mooney, erkebiskop av Detroit.
 Mgr. James McGuigan, erkebiskop av Toronto, Canada.
 Mgr. Norman Gilroy, erkebiskop av Sydney, Australia.
 Mgr. Emmanuel Arce, erkebiskop av Tarragone, Spania.
 Mgr. Emmanuel Arteoga, erkebiskop av San Cristoforo, Havana.
- Mgr. Caggiano, erkebiskop av Rosario, Argentina.
 Mgr. Camada, erkebiskop av San Sebastiano, Rio de Janeiro, Brasilia.
- Mgr. Rodriguez, erkebiskop av Santiago, Chile.
 Mgr. Theodosius de Gouvea, erkebiskop av Lorenzo Marques, Portugisisk Østafrika.
- Mgr. de Jong, erkebiskop av Utrecht, Holland.
 Mgr. Carlo de Vasconcelles Mottas, erkebiskop av San Paulo, Brasilia.
- Mgr. Joseph Frings, erkebiskop av Köln, Tyskland.
 Mgr. Juan Guevara, erkebiskop av Lima, Peru.
 Mgr. Benedette Masella, erkebiskop av Cesarea, pavelig nuntius i Brasilia.
- Mgr. Micada, erkebiskop i Apamea, pavelig nuntius i Belgia.
- Mgr. Joseph Mindszenty, erkebiskop av Esztergom og primas av Ungarn.
- Mgr. Agostina Parrada, erkebiskop av Granada, Spania.
 Mgr. Pierre Petit de Julleville, erkebiskop av Rouen, Frankrike.
- Mgr. Enrico Pla, erkebiskop av Toleda, primas av Spania.
- Mgr. Emile Roques, erkebiskop av Rennes, Frankrike.
 Mgr. Ernesto Ruffini, erkebiskop av Palermo, Sicilia.
 Mgr. Jules Saliège, erkebiskop av Toulouse, Frankrike.
 Mgr. Adam Sapienta, erkebiskop av Krakow, Polen.
 Mgr. Thomas Tien, apostolisk vikar av Tsing-Tao, Kina.
 Mgr. Clement von Galen, biskop av Münster, Tyskland.
 Mgr. Conrad von Preysing, biskop av Berlin, Tyskland.
 Mgr. Guiseppe Bruno, sekretær ved det hellige råds-kollegium.
- Hs. salighet Gregory Agagianean, patriark av Cicelia, Armenia.
- Den eldste av kardinalene er mgr. Glennon, erkebiskop av St. Louis, som fremdeles er i full vigør trass sine 83 år. Blant de yngste er erkebiskop Griffen av Westminster som bare er 46. Den yngste geistlige som er blitt utnevnt til kardinal, er den nåværende patriark av Lissabon, kardinal Ceryeira, som bare var 41 år da han tok purpurhatten for 16 år siden.

Bokanmeldelse.

Nordahl Grieg: «Friheten».

Nordahl Grieg: «Flagget».

(Begge Gyldendal Norsk Forlag.)

«Friheten» er en diktsamling, «Flagget» en samling artikler — for begge bøkens vedkommende gjelder det at det føles som noe av en anmasselse å sette seg ned å «anmelde» dem. En «anmelder» nå ikke en gang bøker som er skrevet med sin forfatters hjerteblod og beseglet av hans død, en skriver bare i ærbødighet og takknemlighet noen ord for å si at intet norsk hjem — og slett ikke noe hjem hvor det er barn — må savne disse bøker på sin reol. Og de må ikke stå der til pynt — enhver ansvarsbevisst norsk mor og far må og skal av og til og ikke for sjelden ta dem fram og lese et dikt eller et kapittel fra dem høyt i familiekreten.

For som den røde tråden gjennom dem begge går fedrelandskjærligheten. I fem lange, tunge år har denne fedrelandskjærlighet vært en nesten smertelig håndgripelighet for oss — nå må den ikke synke tilbake til igjen, som så ofte før, å bli bare et vakkert ord i en skåltale, et historisk og geografisk bestemt begrep. Krigen har bunnet den til bevisstheten om vår menneskeverd, og det er Nordahl Griegs uvisnelige ære at han i disse to bøker gang på gang i dikt og prosa formulerer dette skarpt og klart. Det han framfor alt hylder er det i mennesket som er av ånd — at han ikke bruker den gjengse kristne terminologi har i denne forbindelse intet å si overfor den gjennom religiøse realiteter som bærer hans stadige påpeken av ofrets krav — og at dette ikke var teori, beviser hans egen død. I en artikkel «1814—1942» skriver han «Det finnes et skriftsted, det vakreste jeg vet: «Ingen har større kjærlighet enn den som gir livet for vennene sine.» Slik er mange, mange i vårt land.»

Og ved siden av dette er han som få andre en fredens mann. Stadig bekjemper han dette at krig har sine røtter i selve den menneskelige natur. Det er en av grunnene til at han ble nazismens uforsonlige motstander. I «Dette er London» skriver han om dette: «Det tragiske ved denne krigen er jo at den menneskelige natur er kommet lenger, nazismens forbrytelse er at den har dyrket noe tilbakelagt, den har innektersert sine mennesker i en blodig fortid, og det kaller den kampen for framtiden!» Og han framholder stadig at denne nødvendige kamps første formål er å hindre en gjentakelse

«slik at en annen slekt
 åpen og varm og fri
 kan mellom løv og korn,
 slippe å bli som vi.»

I løpet av våren vil Nordahl Griegs jordiske rester bli ført hjem for å bli stedt til hvile på Vår Frelses gravlund. Men han må aldri få hvile i norske sinn. Der skal han, hans verk, leve som en dynamisk kraft når år er gått og glemselens lumske negative krefter går til angrep på vår erindring om 1940—45.

E. D.-V.

Premiekonkurranse om de vakreste julekort.

Før jul fikk de fleste av de foreninger som står tilsluttet Norges Katolske Kvinneforbund, anmodning om å formidle salg av julekort til inntekt for «Utdannelsesfondet» for ubemidlet katolsk ungdom. Med prisverdig iver etterkom medlemmene oppfordringen, og resultatet var at N.K.K.F. kunne melde utsolgt en ukes tid før jul. Salget innbrakte kr. 1000,— til «Utdannelsesfondet».

Det er N.K.K.F.s mening å gjøre «Utdannelsesfondet»s julekort til en årviss institusjon. Fondets utdelinger kommer ubemidlet ungdom fra hele landet til gode.

I år var tiden knapp, men vi fikk allikevel tak i ganske pene, alminnelige julekort, og avsetningen gikk som sagt strykende.

Nå vil N.K.K.F. slå et slag for at vi katolikker her i Norge kan bli selvhjulpne med julekort, slik som tilfellet er i de fleste andre land. I Danmark har de f. eks. nydelige og stemningsfulle julekort, og mange har vel i årenes løp mottatt de vakreste katolskbetonede julekorthilsener fra våre trosfeller på sydligere breddegrader.

Innen våre rekker her hjemme finnes sikkert både kunstnerisk evne og vilje nok til at vårt håp om norske, katolske julekort kan realiseres. Derfor innbyr N.K.K.F. til en premiekonkurranse om de vakreste og verdigste utkast til slike kort. Kanskje vi kunne bibringe våre landsmenn forståelsen av at tegninger med krybbebarnet, engler, stjerner osv. kan være vel så skikket til julehilsener som de stadig tilbakevendende fete griser og dansende nisser, for ikke å snakke om pølsefat og øltonner.

Kortutkastene innsendes i serier på fire — 4 — kort og kan utføres i hvilken som helst størrelse, men de må kunne forminskes til vanlig julekortformål. Vi foreslår motiver både for voksne- og barnekort. Det er ordnet med trykning av 6 serier à 4 kort, tilsammen 24 kort.

Vi kan ikke påta oss å kjøpe hele det opplag som blir trykt, det ville bety 240 000 kort, og selv med N.K.K.F.s optimisme tør vi ikke tro på et slikt salg, ikke engang fordelt over en årrekke. Vi henstiller derfor til kunstnerne å velge motiver som gjør restopplaget salgbart for det forlag som har påtatt seg arbeidet.

N.K.K.F. oppsetter en samlet premiesum på kr. 300,— fordelt på 6 premier à kr. 50,—.

Utover premiesummen betaler forlaget vanlig honorar kr. 30,— pr. innkjøpt kortutkast, altså kr. 120,— for en serie på 4 kort.

Bedømmelseskomiteen vil bestå av 3 medlemmer: Ett oppnevnt av Hs. Høyærv. Biskopen, ett av N.K.K.F. og ett av forlaget.

Utkastene må være innsendt til N.K.K.F.s viseformann: Fru Elisabeth Sinding, Gabelsgt. 23, Oslo, innen 1. mars 1946. Resultatet offentliggjøres i St. Olav ca. 1. april. Tiden er litt knapp, men trykning av julekort er alt for

Midnattsmesse i Tønsberg.

«Troende skarer, kom med hellig glede.

Kom la oss ile til Betlehem.

Englenes konge ser vi der til stede.

O kom la oss tilbede vår Frelser og Gud.»

Men det var nok så altfor mykje som hindra oss i å kunne reisa til Betlehem i jolenatt.

Så budde vi oss på ferd til Tønsberg, for å oververa midnattsmessen i staden. Og gjennom eit myldrande liv av folk som hasta fram og attende, kvar til sitt, bar det.

Vesle-bisken fryda seg og meir enn vanleg. Grant merka eg kor godt han skyna det gode som hadde timast oss olle. Difor var eg og tenkt å ta han med inn i kapellet, når det elles ikkje var folk tilstades der. For han hadde lært å vera stille når vi var vendt mot krusifikset. Og som han skyna at vår heilage mor, med barnet i armen, spreidde ein glans omkring seg so stor og heilag, at innanfor denne våga han bare å koma, når eg bad han um å gjera det.

Men nå var det ikkje vesle-bisken eg skulle fortelja om. Det var frå midnattsmessen i Tønsberg.

Eller var det likevel i Betlehem? For over stallen var stjerna tent. Den same som viste vegen for dei tre heilage kongar frå Austerland. Og ved krubba stod moya vakt. Den reine. Og hennar trufaste festarmann. Medan dyra der inne, veik undan, og trengde seg saman. Så det såg ut som at til trongare og verre dei tyktest liggja, til betre kvild fekk dei. Skyna nok dei og, og var glad for at dei fekk reida rom åt barnet som skulle bli født. Det barnet som var til frelse for menneskje og til gagn for deim.

Alt var så fredsam og stilt. Det var som all støy og larm utanfrå kvarv i den store stilla. Ein høyrde bare klemt frå ei klokke som kima. Og brått etter lyddeest vakker song, men så langt burtanfrå liksom. Var det englane som song for hyrdingane? Kom dei ikkje nærare snart? I medan kom Søstrene inn med kvar sitt brennande ljøs i handa. Og til sist pateren med Jesus-barnet i armen. La det i krubba medan alle knela. So skyna vi at det var nok i Tønsberg kapell dette likevel. Og songen som vi høyrde var koret, som varsla oss om at nå var joleljøs tentd.

Og Søstrene bar framleis det tendte ljøset, slik som dei alltid har bori det — og vil koma til å bera det og — alltid. For slik ryddar dei vegen fyre Herren.

So visst var dette i Tønsberg.

Og den heilage messe tok til.

GUNHILD STUBSEID.

en stor del avsluttet for i år, så forlaget torde ikke bevilge lenger frist.

Så håper vi på et godt, vakkert, verdig og representativt utvalg av kort, til glede for oss alle i årene fremover.

Eugenie Geelmuyden Winther,
formann.

Trenger vi en slik forening?

En kjent sønderjydske læge, dr. Aage Lauesgaard, har startet en ny forening «Dansk Antisladder Forening», som gjennom sine to avdelinger: «Propaganda-Afdelingen» og «Hjælpe-Afdelingen» vil søke å få bukt med i all fall noe av den ondsinnede og meningsløse og tankeløse sladder som blomstrer over alt. Det legges vekt på at medlemmene oppsporer enhver sladders opprinnelse og får vedkommende stanset — i gjentatte tilfeller offentliggjøres navnene på så vel den opprinnelige synder som på alle dem som har kolportert ryktene videre.

Ved så fort som mulig å få statuert en rekke eksempler håper en å kunne få skapt en angstpsykose blant alle ryktesmede og sladderelskende som jo alltid er redd for å skulle stå til ansvar for sine ord.

Det er et alminnelig utbredt ønske at den initiativrike læge vil få suksess med sin nye forening. Det strømmer i all fall innmeldelser inn til ham fra hele landet og det skal nå dannes lokalkomiteer de enkelte steder.

Kan hende var det også noe for nordmenn å tenke på?

Hec hjemme —

Oslo. Studentlagets vårsemester ble åpnet med en Wergelandsaften onsdag 16. januar. Den nyvalgte formannen, fru How, ønsket medlemmene velkommen til det nye semestret og gav så ordet til pater Thorn som i interessante og tankevekkende ordelag knyttet noen refleksjoner til enkelte av de mange vakre passasjer i pastor dr. Schjelderups bok «Guds hus i fangeleiren». Han betegnet boken som en protestantisk konvertitts vitnesbyrd og trakk paralleller med lignende fra katolsk side. «Det vakre og levende Kristus-bildet som dr. Schjelderup tegner i denne boken sin, maner enhver til ærlig samvittighetsransaking», sluttet pater Thorn.

Formannen takket pateren for de dype og lærerike betraktningene. Hun trakk så opp retningslinjene for det nye semestret og hun oppfordret hvert enkelt medlem til å slå et slag for studentlaget. Hun konkluderte med at «det har så ofte vært talt om katolsk aksjon i laget vårt, den beste aksjonen ligger imidlertid i hvert enkelt medlems liv og livs førel.»

Åpningsmotet var lagt an som Wergelands-aften, og etter at frk. Inger Louise Abrahamsen på en gripende måte hadde tolket to av Wergelands store dikt, ble ordet gitt til aftenens foredragsholder, Daniel Haakonsen. I et kort, konstruktivt foredrag holdt han fram Wergelands personlighet og innstilling, og han kastet klare lys over hans enorme produksjon. Haakonsen gav tilhørerne et innblikk i Wergelands livsholdning. «denne dikteren som det hviler noe paradoksalt over, vi ærer og hylder Wergeland som en stor dikter, som en av våre største diktere, men vi leser ham — nesten aldri.» Frk. Abrahamsen leste så flere dikt av Wergeland med samme sikkerhet og følelse. Til formannens dyptfølte takk til de to sluttet forsamlingen seg med livlig applaus. — I en hilsen fra et lagsmedlem som for tiden studerer ved et amerikansk universitet, ble det pekt på den skjebnesvangre papirmød som hollandske og belgiske studenter nå befinner seg i. Studentlaget ble anmodet om å forsøke å gjøre noe

positivt i sakens anledning. For å unngå at en komite skulle la saken løpe ut i sanden erklærte styret seg villig til å ta på seg oppgaven med å skaffe papir på Studentlagets vegne. De enkelte medlemmer ble bedt om å ta med sine pengebidrag på neste møte som vil finne sted den 30. d. m. Katolske akademikere i provinsen har her en utmerket anledning til å vise sin solidaritet og nestekjærighet. Pengebidrag, små som store, mottas med takk, og de kan sendes til lagets utrettelige kasserer, frk. Nan Pauss Knudsen, Sta. Katharinahjemmet, Gjørstadgaten. Med litt velvilje fra medlemmene og katolske akademikere landet over forøvrig kan vi rekke studentene i de to land en hjelpende hånd.

—ge.

Stabekk. Det herværende ledd av St. Olavsforbundet holdt sin generalforsamling søndag den 13. januar. Et helt nytt styre ble valgt denne gangen. Herr Wenzel Weber ble formann, herr Richard Dorph, sekretær, fru Gudrun Weber, kasserer, herr Hendrik Boetje, revisor. — Jesu Hjerter menighetens spisser hadde organisert ikke mindre enn tre juletre-fester i år: en for Stabekks barneheim, en for de katolske speiderpikene, og en for menigheten. Den siste fikk et rekordframmette av over 70 deltakere.

Ref.

— og decute.

JESU GRAVKIRKE TRUET. Ifølge etterretninger fra Jerusalem står den hellige Gravs kirke i Jerusalem i fare for å styrte sammen. Dette er imidlertid ikke noe nytt — siden det store jordskjelv i 1927 har kirken vært nok så falleferdig, og de forholdsregler som da ble tatt for å hindre videre skade var til samme tid meget skjemmende for kirken i forveien ikke særlig vakre arkitektur. Det har derfor nå hevet seg røster for at hele den nåværende kirke bør rives og erstattes med en som i stil føres tilbake til den opprinnelige kirke, som den så ut før tilbygninger og smakløse «restaureringer» fikk gitt den det ytre den har i dag.

DE TYSKE JESUITTER I JAPAN har av general Mac Arthur fått tillatelse til å gjenoppta sin virksomhet i landet.

DE NYE KARDINALER vil i den nærmeste framtid ankomme til Rom for å motta purpuren. Kardinalene fra Brasilien, Chile, Peru og Cuba kommer sammen på en krysser, stilt til rådighet for dem av Brasiliens regjering. Kardinal Spellman fra New York kommer flyvende, og de britiske, amerikanske og russiske myndigheter i Tyskland drar omsorg for at de tyske kardinalers reise foregår på beste måte.

DEN KATOLSKE BISKOP MGR. RADONSKI er nå atter i full virksomhet i sitt hjemland etter han i 1939 ble fordrevet av tyskerne. I den mellomliggende tid har han oppholdt seg i London og utført et stort arbeid i den derværende polske koloni som gjennomgående er meget fattig.

SOM ØSTERIKES REPRESENTANT ved den Hl. Stol vil etter offisiøs meddelelse forhenværende forbundskansler Schuschnigg bli utnevnt. Som en vil vite har han tilbrakt de senere år i konsentrasjonsleir i Syd-tyskland.

AMERIKANSKE KATOLIKKER har alene i sine kirker innsamlet klær og skotøy for 30 millioner dollars og ca. 50 millioner pund levnetsmidler som alt er blitt sendt over til nødlidende trossfeller i Europa.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg.

Thronsen & Co. Boktrykkeri, Bernh. Getz gt. 3 - Oslo